

Herstel in vertrouwen zet niet door; zekerheids- index gedaald

De Zekerheidsindex
Rapport december 2012

Zekerheidsindex: 57 punten

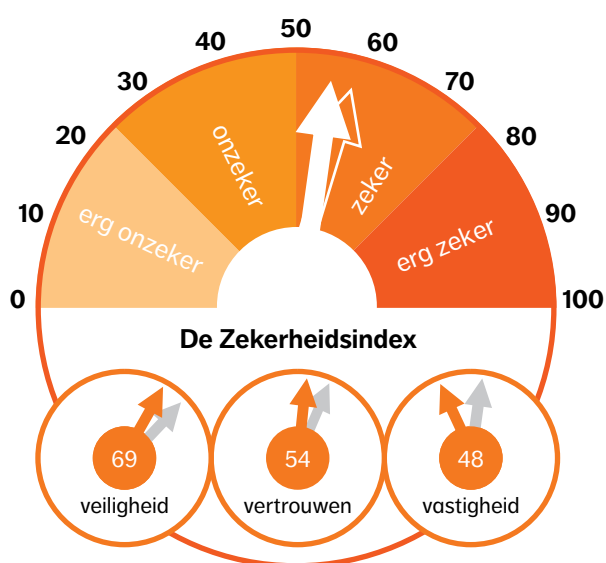
In het vierde kwartaal van 2012 is de Zekerheidsindex uitgekomen op een score van 57 punten. Dit betekent dat Nederlanders significant minder zeker zijn dan in het vorige kwartaal. In het derde kwartaal van 2012 scoorden Nederlanders op de Zekerheidsindex van 1-100 gemiddeld 59 punten. In alle drie de domeinen van de Zekerheidsindex zien we deze significante daling terug. Binnen het domein Vertrouwen is te zien dat Nederlanders in vergelijking met het voorgaande kwartaal (waarin de Tweede Kamerverkiezingen van 12 september 2012 hebben plaatsgevonden) minder vertrouwen hebben in de Nederlandse politiek, economie en samenleving.

Binnen het domein Veiligheid is het opvallend dat Nederlanders zich in hun eigen leefomgeving en in Nederland minder veilig zijn gaan voelen. In de voorgaande kwartalen waren er binnen dit domein namelijk weinig veranderingen te zien. In het themadeel van deze rapportage gaan we nog dieper in op het thema veiligheid met de onderwerpen overlast en criminaliteit.

Tot slot is te zien dat Nederlanders minder positief zijn gestemd over de toekomst. Minder Nederlanders verwachten dat toekomstige veranderingen in de eigen leefsituatie of in Nederland positief voor hen zullen uitpakken.

Zekerheidsindex in de tijd

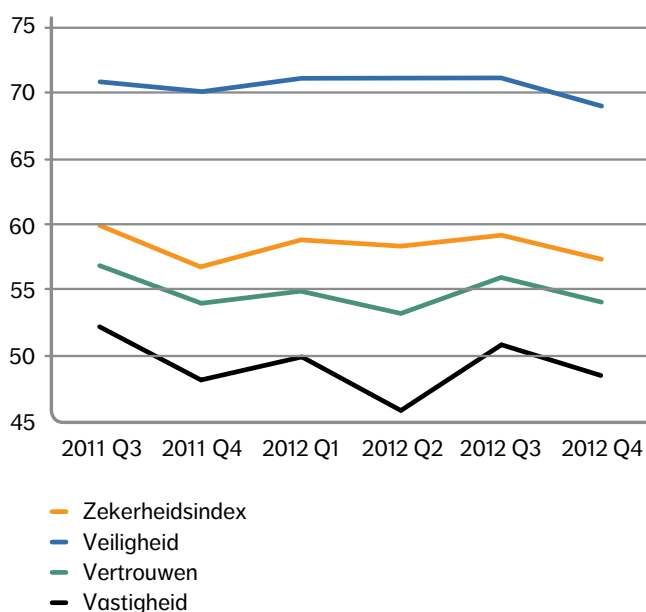
De zekerheidsindex staat op dit moment op hetzelfde niveau als een jaar geleden. De afgelopen kwartalen heeft de index een aantal dalingen gekend. Kwartaal 4 van 2011 en kwartaal 2 van 2012 lieten de laagste scores zien. De index stond in beide gevallen op 57 punten. De daling van de index was voornamelijk te verklaren door een daling binnen de domeinen vertrouwen en vastigheid. Het is opmerkelijk om te zien dat het domein veiligheid ongevoelig lijkt voor de economische recessie of conjunctuur. Dit domein laat door de tijd weinig tot geen veranderingen zien.

Bron: Nationale-Nederlanden

Zekerheidsindex in de tijd

(op een schaalverdeling van 0 tot 100)

Het zekerheidsgevoel verklaard

Om te kunnen begrijpen waarom Nederlanders zich (on) zeker voelen en om te verklaren waarom de Zekerheidsindex in het afgelopen kwartaal is gedaald, is verdere analyse noodzakelijk. We hebben de respondenten daarom een aantal aspecten voorgelegd met de vraag: "Kunt u aangeven in hoeverre u zich zorgen maakt over onderstaande punten?" Vervolgens hebben we gekeken naar de invloed van deze aspecten op het zekerheidsgevoel.

In de bijlage is te zien dat de top 10 van aspecten die het meest van invloed zijn op het zekerheidsgevoel verschilt van de top 10 van aspecten waar Nederlanders zich het meest zorgen over maken. Een aspect waar iemand zich veel zorgen over maakt, leidt niet automatisch tot een onzeker gevoel. Een goed voorbeeld hiervan is de criminaliteit in Nederland. Dit aspect staat op de derde plaats in de top 10 van aspecten waar Nederlanders zich het meest zorgen over maken. In de top 10 van aspecten die het meest van invloed zijn op het zekerheidsgevoel komt dit aspect echter helemaal niet voor.

Om vast te kunnen stellen welke aspecten de meeste impact hebben op het zekerheidsgevoel van de Nederlanders - welke aspecten de huidige Zekerheidsindex het meest verklaren - hebben we een koppeling gemaakt tussen de aspecten waar mensen zich zorgen over maken en de invloed van die aspecten op het zekerheidsgevoel.

Hoogte van de belastingen heeft meeste impact op zekerheidsgevoel; impact werkloosheid in Nederland neemt opvallend toe

Het overzicht onderaan deze pagina laat de top 10 van aspecten zien die de meeste impact hebben op de Zekerheidsindex. Achter ieder aspect van de top 10 staat vermeld welke plaats het aspect had in de vorige meting (Q3/2012).

De top 10 van aspecten met de meeste impact wordt vrijwel geheel gedomineerd door aan de economie gerelateerde aspecten.

'De hoogte van de belastingen in Nederland' staat in deze meting op de eerste plaats. Dit aspect had ook tijdens de vorige meting al een grote impact, maar deze is nu verder toegenomen. Het aspect 'de oudedagsvoorzieningen in Nederland' stond in het vorige kwartaal op de eerste plaats, maar staat nu op de derde plaats van aspecten die impact hebben op het zekerheidsgevoel.

Maar het meest opvallend is de stijging van het aspect 'de werkloosheid in Nederland'. In het vorige kwartaal kwam dit aspect nog niet voor in de top 10 en nu komt het uit op de tweede plaats!

Meeste impact op zekerheidsgevoel

1. Hoogte van de belastingen in Nederland (3)
2. De werkloosheid in Nederland (11)
3. De oudedagsvoorzieningen in Nederland (1)
4. Inkomenszekerheid in Nederland (4)
5. Koopkracht van de Nederlanders (8)
6. Inkomenszekerheid in Nederland (4)
7. De economie van Nederland (9)
8. Betaalbaarheid van pensioenen in het algemeen (6)
9. De overheidsfinanciën van Nederland (10)
10. Hoogte van zorgkosten in Nederland (7)

Thema Veiligheid

In het voorgaande hoofdstuk hebben we gezien dat Nederlanders zich in hun eigen leefomgeving en in Nederland minder veilig zijn gaan voelen. Dit is opvallend, omdat er in de voorgaande kwartalen binnen het domein veiligheid weinig te zien was. Vandaar dat wij in dit deel van het rapport extra aandacht besteden aan overlast en criminaliteit.

46% van de Nederlanders heeft in 2012 te maken gehad met een of meer vormen van overlast.

Geluidshinder (19%), parkeeroverlast (16%), overlast door (zwerf)vuilnis (14%), hangjongeren (12%) en verkeersoverlast (11%) zijn de vormen die het meest worden genoemd. Nederlanders woonachtig in een dorp hebben in 2012 minder te maken gehad met overlast (50%) dan Nederlanders die in de stad wonen (40%). Met name overlast door (zwerf)vuilnis, hangjongeren, fietsendiefstal en parkeeroverlast worden vaker ervaren door Nederlanders woonachtig in de stad.

Heeft u in 2012 te maken gehad met één of meer van de volgende vormen van overlast?

	Nederland (n=1256)
Geluidshinder	19%
Parkeeroverlast	16%
Overlast door zwerfvuil en/of vuilnis	14%
Hangjongeren	12%
Verkeersoverlast	11%
Vernielingen (bijvoorbeeld graffiti)	9%
Burenconflicten	9%
Inbraak in auto's, tasjesroof of fietsendiefstal	9%
Uitgaansoverlast	5%
Overlast honden (poep, loslopen e.d.)	1%
Anders	5%
Ik heb in 2012 niet te maken gehad met overlast	54%

Geluidshinder is de meest ervaren vorm van overlast voor Nederlanders in 2012

Wanneer we dieper ingaan op deze vorm van overlast, zien we dat Nederlanders die hiermee te maken hebben vooral last hebben van auto's en brommers (43%), muziek van burens (43%) en huisdieren van burens (25%). Ook op het gebied van geluidshinder is te zien dat Nederlanders die in de stad wonen vaker te maken hebben met bepaalde vormen van geluidsoverlast. Overlast door huishoudapparaten van burens, muziek van burens en bouw- en sloopactiviteiten worden door stadsbewoners vaker genoemd dan door Nederlanders die in een dorp wonen. Naar aanleiding van 50% van de overlastgevallen is daadwerkelijk actie ondernomen om de overlast aan te pakken. In de andere helft van de gevallen is dit dus niet het geval. In 25% van de gevallen werd van de overlast aangifte gedaan bij de politie of de gemeente.

Met wat voor vorm(en) van geluidshinder heeft u in 2012 te maken gehad?

	Nederland (n=220)
Muziek van burens	43%
Auto's en brommers	43%
Huisdieren van burens	25%
Bouw- en sloopactiviteiten in de buurt	21%
Vliegtuigen	18%
Muziek in auto's	17%
Huishoudapparaten van burens	13%
Horeca in de buurt	11%
Muziekinstrumenten van burens	7%
Treinen	6%
(Illegaal) vuurwerk (buiten de tijden dat het mag)	3%
Schreeuwen/(hard) praten van burens	3%
Straatartiesten/-muzikanten in de buurt	3%
Laden en lossen van vrachtwagens	3%
Bedrijven in de buurt	2%
Hangjongeren/jongeren op straat	1%
(School, kinderdagverblijf) kinderen (spelen, schreeuwen)	1%
Anders	7%
Geen van deze	1%

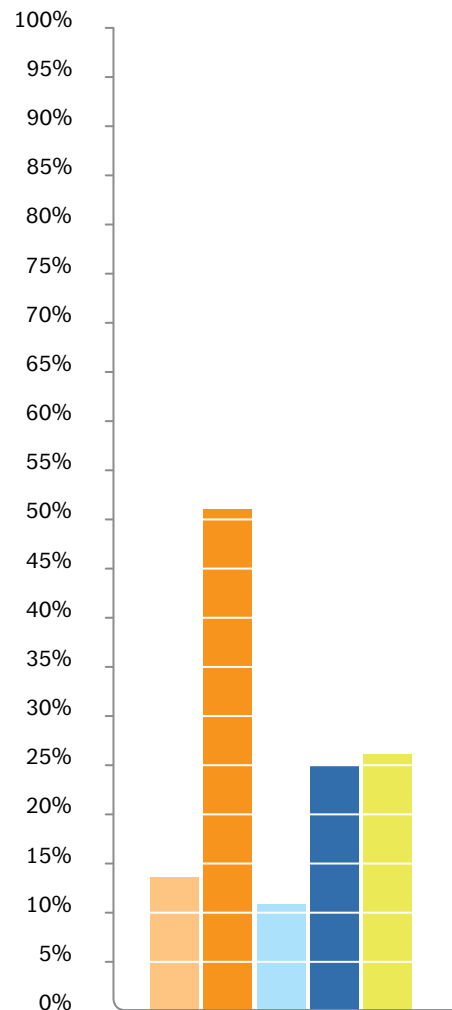
Er zijn echter duidelijke verschillen waar te nemen tussen de verschillende vormen van overlast en of er naar aanleiding van die overlast actie is ondernomen

Bij verkeersoverlast, uitgaansoverlast, vernielingen en parkeeroverlast wordt bijvoorbeeld relatief vaak geen actie ondernomen. Wanneer men te maken heeft gehad met overlast door (zwerf)vuilnis wordt in 35% van de gevallen de gemeente of politie ingeschakeld. Bij overlast door hangjongeren gebeurt dit in 41% van de gevallen. Bij conflicten met de burens wordt in de helft van de gevallen daadwerkelijk met de burens gesproken over een oplossing.

Wanneer we kijken naar geluidshinder is te zien dat er relatief vaak geen actie wordt ondernomen. Zo doet 76% van de Nederlanders die te maken hebben met overlast door auto's en brommers daar niets aan. Wanneer er overlast is van de burens wordt dit door een deel van de Nederlanders besproken met de burens. Bij overlast door huisdieren bespreekt 52% dit met de betreffende burens, bij overlast door huishoudelijke apparaten is dat 53% en bij overlast door muziek van de burens wordt dit door 38% met de burens besproken.

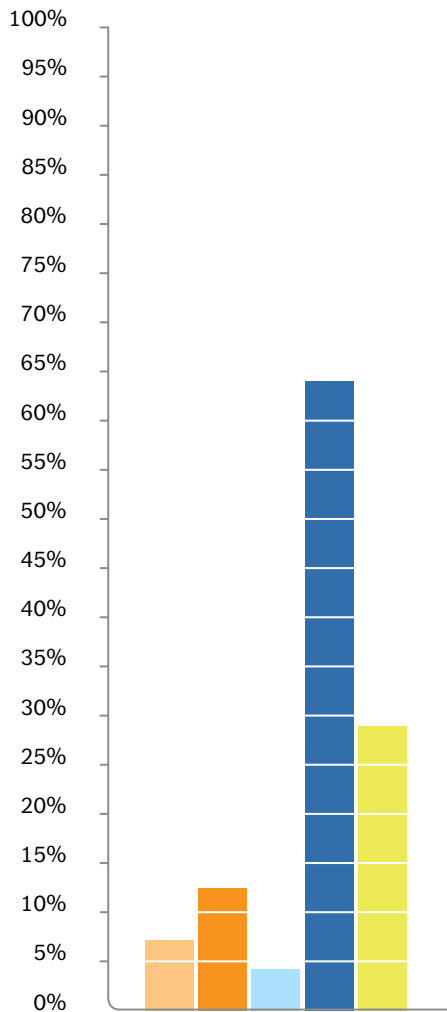
Wat heeft u gedaan om onderstaande vormen van criminaliteit aan te pakken?

Burenconflicten (n=107)

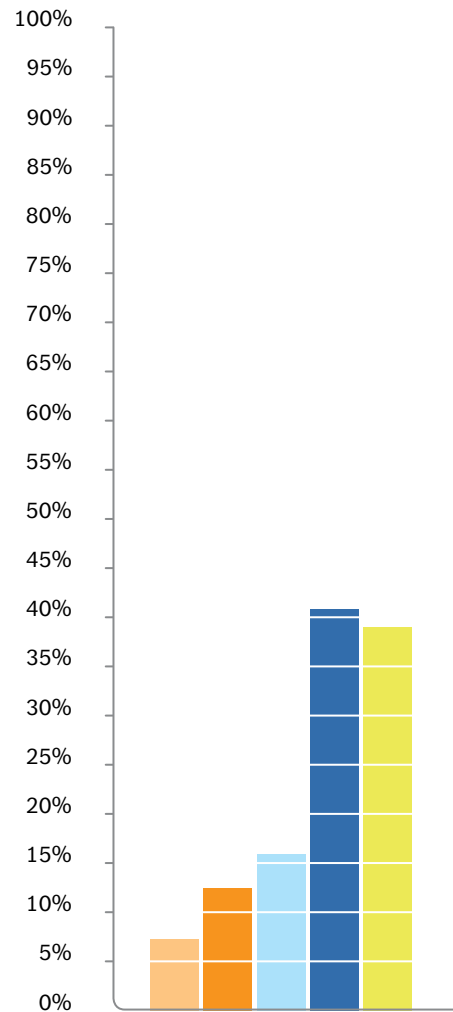
- Besproken met betreffende bedrijven / instellingen / instanties: 14%
- Besproken met de burens: 51%
- Besproken met betreffende personen (exclusief burens): 11%
- Gemeld bij politie en / of gemeente: 25%
- Niets: 26%

Inbraak in auto's, tasjesrooof of fietsendiefstal (n=100)

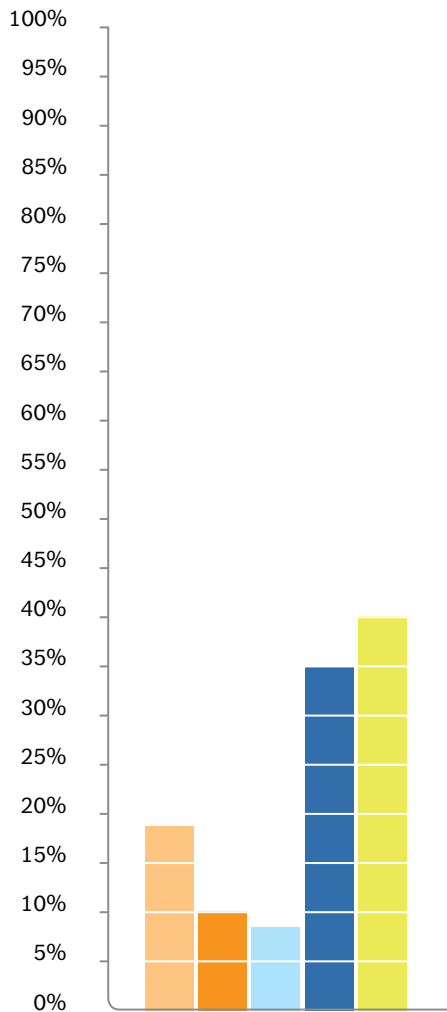
- Besproken met betreffende bedrijven / instellingen / instanties: 7%
- Besproken met de burens: 12%
- Besproken met betreffende personen (exclusief burens): 16%
- Gemeld bij politie en / of gemeente: 64%
- Niets: 28%

Hangjongeren (n=152)

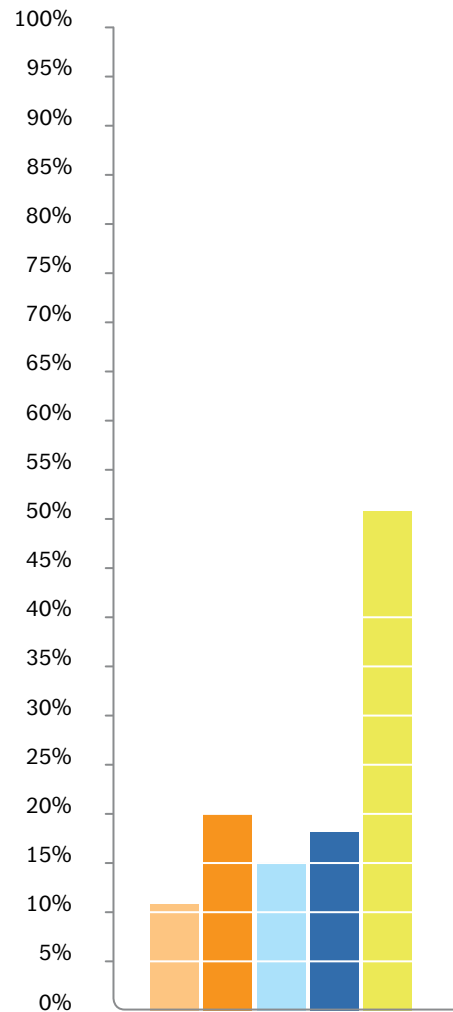
- Besproken met betreffende bedrijven / instellingen / instanties: 7%
- Besproken met de burens: 12%
- Besproken met betreffende personen (exclusief burens): 16%
- Gemeld bij politie en / of gemeente: 41%
- Niets: 39%

Overlast door zwerfvuil en/of vuilnis (n=181)

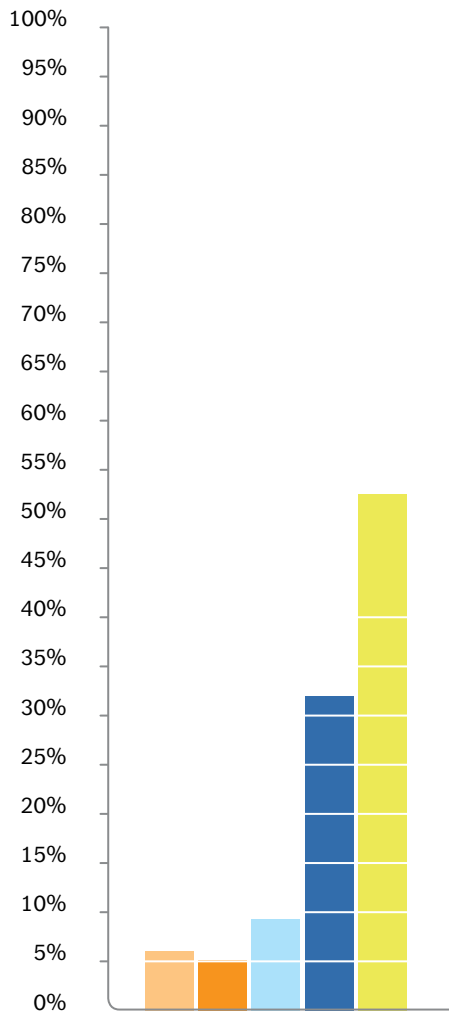
- Besproken met betreffende bedrijven / instellingen / instanties: 19%
- Besproken met de burens: 10%
- Besproken met betreffende personen (exclusief burens): 8%
- Gemeld bij politie en / of gemeente: 35%
- Niets: 40%

Parkeeroverlast (n=205)

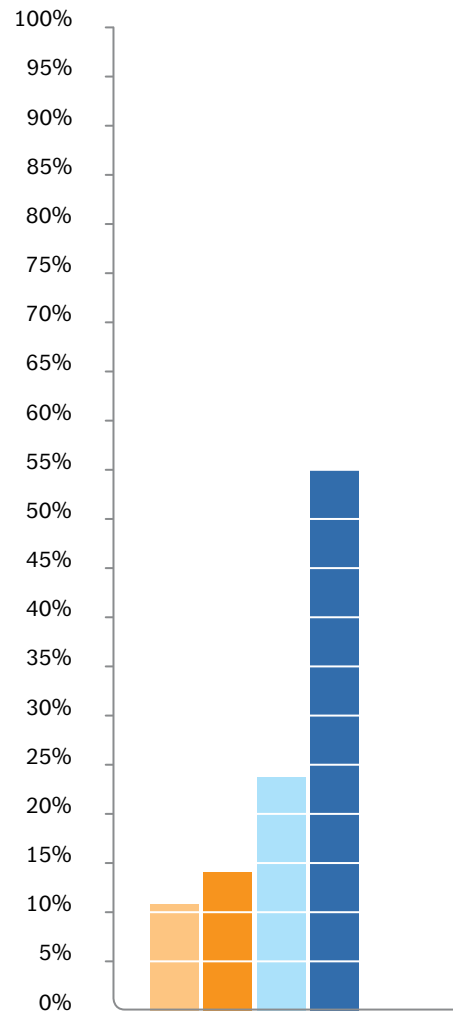
- Besproken met betreffende bedrijven / instellingen / instanties: 11%
- Besproken met de burens: 20%
- Besproken met betreffende personen (exclusief burens): 15%
- Gemeld bij politie en / of gemeente: 18%
- Niets: 51%

Vernielingen (bijvoorbeeld graffiti) (n=114)

- Besproken met betreffende bedrijven / instellingen / instanties: 6%
- Besproken met de burens: 5%
- Besproken met betreffende personen (exclusief burens): 9%
- Gemeld bij politie en / of gemeente: 32%
- Niets: 53%

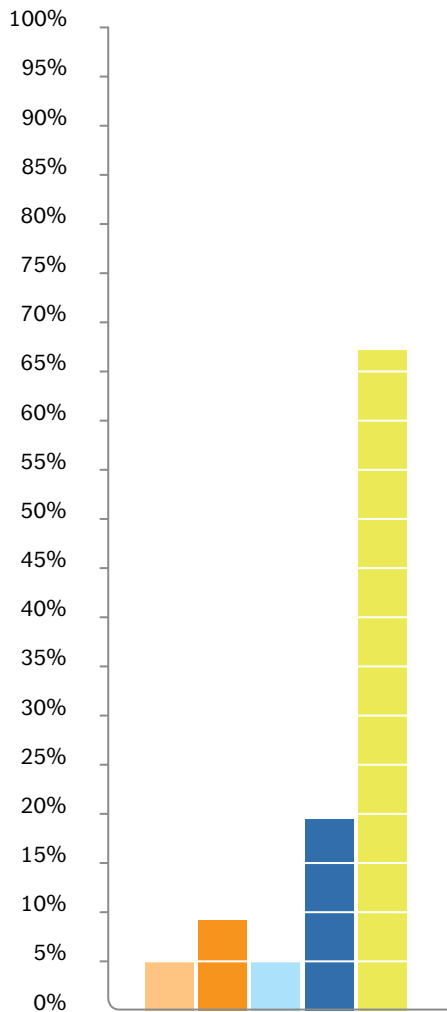
Uitgaansoverlast (n=64*)

- Besproken met de burens: 11%
- Besproken met betreffende personen (exclusief burens): 14%
- Gemeld bij politie en / of gemeente: 23%
- Niets: 55%

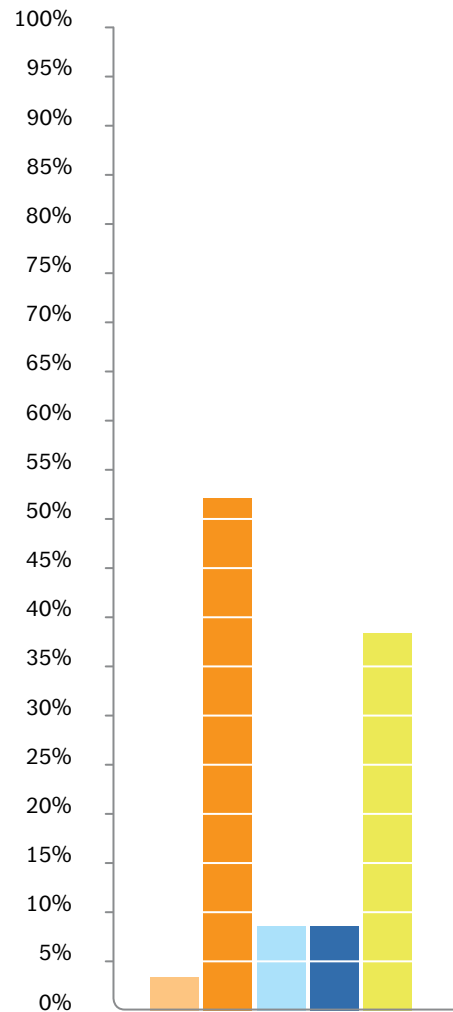
*indicatief vanwege relatief lage steekproefgrootte

Verkeersoverlast (n=130)

- Besproken met betreffende bedrijven / instellingen / instanties: 5%
- Besproken met de buren: 9%
- Besproken met betreffende personen (exclusief buren): 5%
- Gemeld bij politie en / of gemeente: 19%
- Niets: 67%

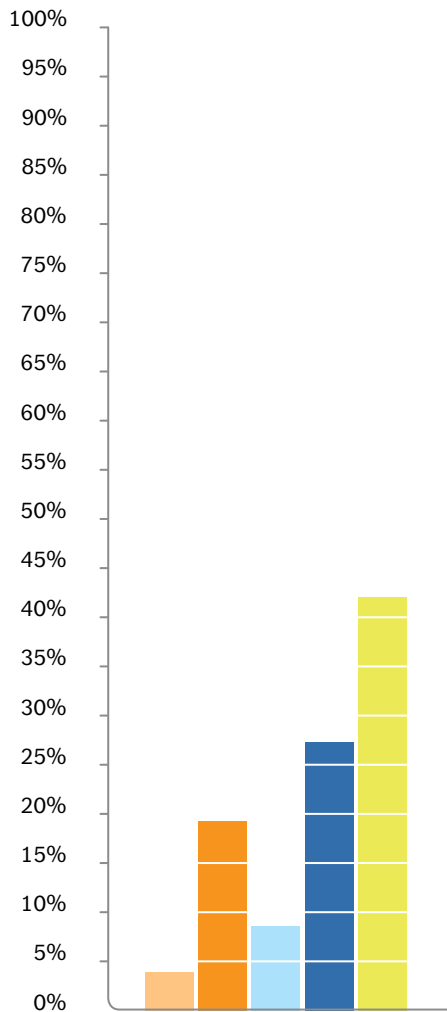
Huisdieren van buren (n=61*)

- Besproken met betreffende bedrijven / instellingen / instanties: 3%
- Besproken met de buren: 52%
- Besproken met betreffende personen (exclusief buren): 8%
- Gemeld bij politie en / of gemeente: 8%
- Niets: 38%

*indicatief vanwege relatief lage steekproefgrootte

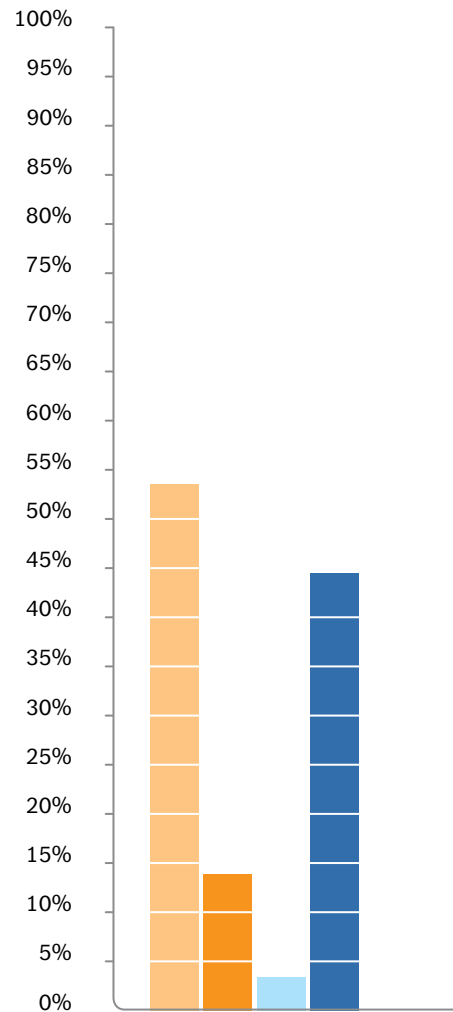
Horeca in de buurt (n=26*)

- Besproken met betreffende bedrijven / instellingen / instanties: 4%
- Besproken met de burens: 19%
- Besproken met betreffende personen (exclusief burens): 8%
- Gemeld bij politie en / of gemeente: 27%
- Niets: 42%

*indicatief vanwege relatief lage steekproefgrootte

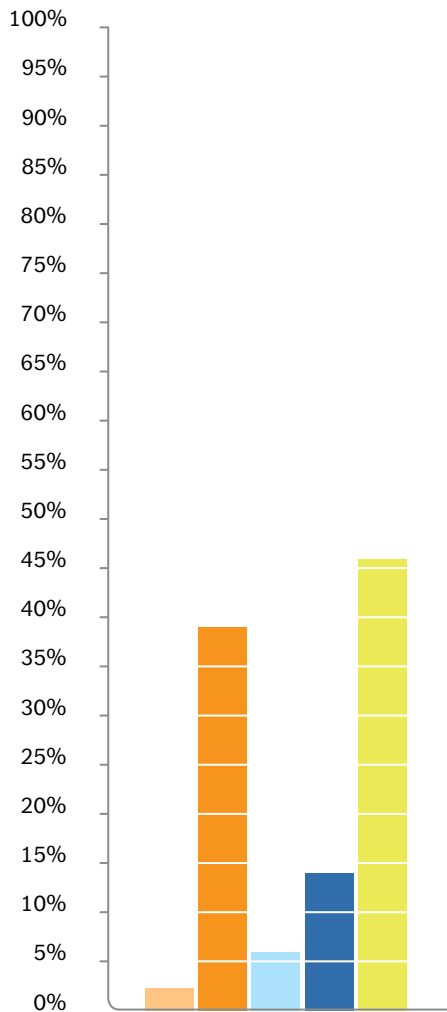
Huishoudapparaten van burens (n=32*)

- Besproken met de burens: 53%
- Besproken met betreffende personen (exclusief burens): 13%
- Gemeld bij politie en / of gemeente: 3%
- Niets: 44%

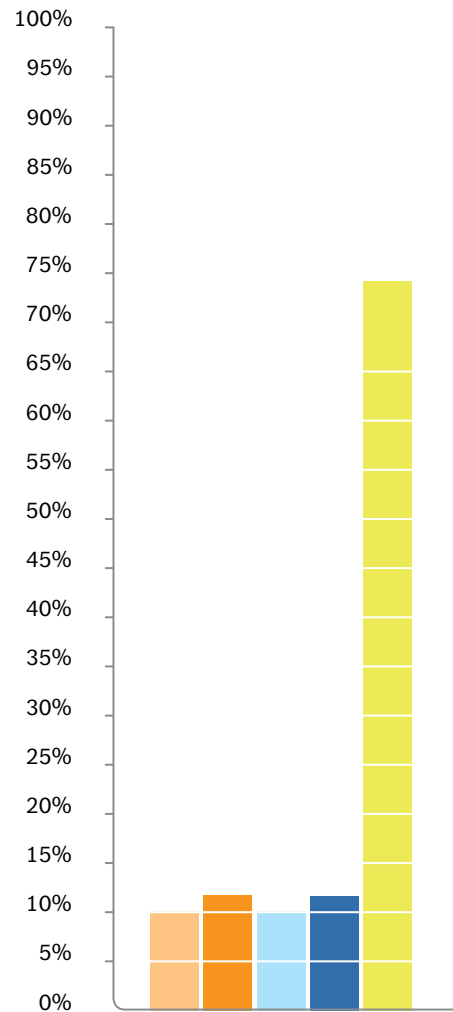
*indicatief vanwege relatief lage steekproefgrootte

Muziek van buren (n=104)

- Besproken met betreffende bedrijven / instellingen / instanties: 2%
- Besproken met de buren: 38%
- Besproken met betreffende personen (exclusief buren): 6%
- Gemeld bij politie en / of gemeente: 14%
- Niets: 46%

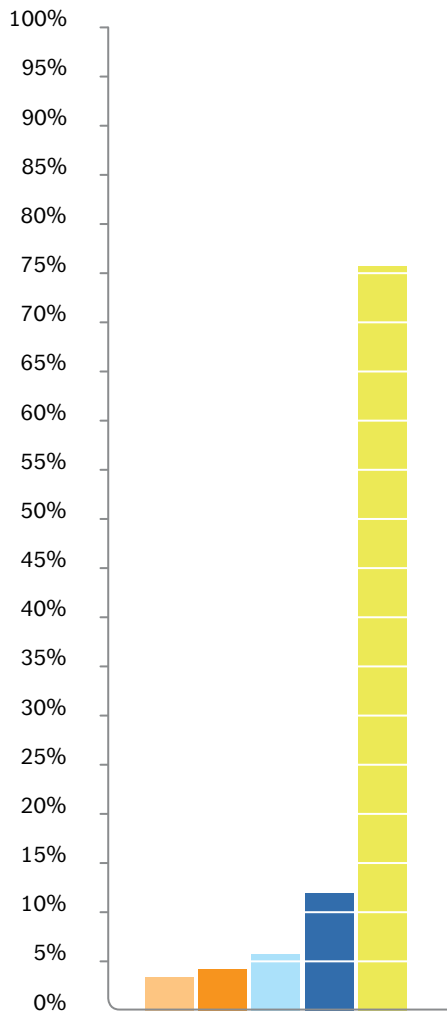
Bouw- en sloopactiviteiten in de buurt (n=50*)

- Besproken met betreffende bedrijven / instellingen / instanties: 10%
- Besproken met de buren: 12%
- Besproken met betreffende personen (exclusief buren): 10%
- Gemeld bij politie en / of gemeente: 12%
- Niets: 74%

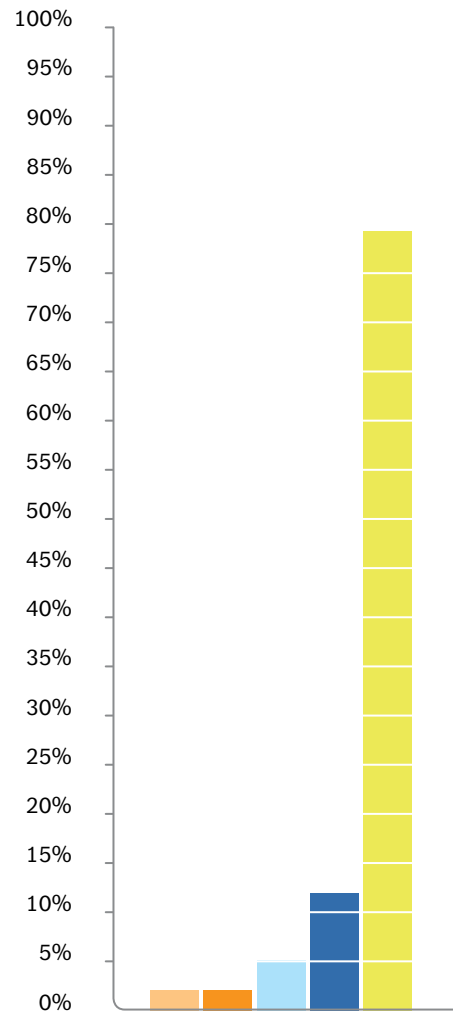
*indicatief vanwege relatief lage steekproefgrootte

Auto's en brommers (n=99)

- Besproken met betreffende bedrijven / instellingen / instanties: 3%
- Besproken met de burens: 4%
- Besproken met betreffende personen (exclusief burens): 6%
- Gemeld bij politie en / of gemeente: 12%
- Niets: 76%

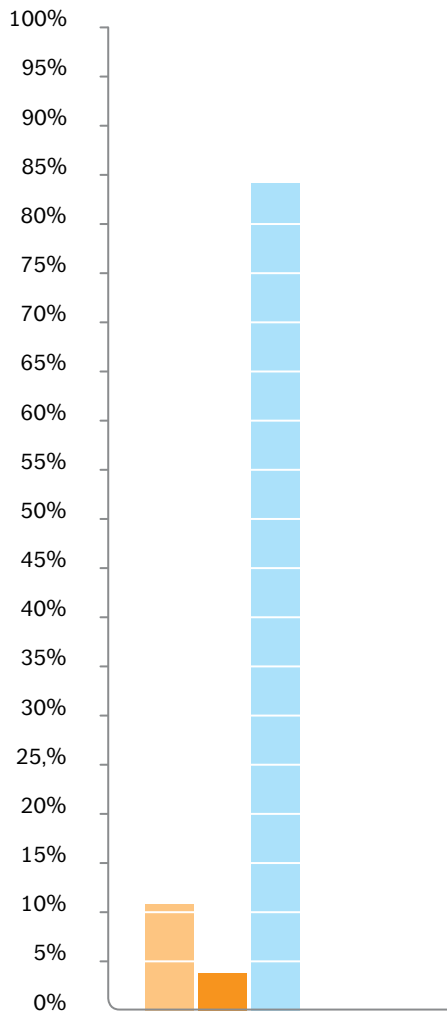
Muziek in auto's (n=42*)

- Besproken met betreffende bedrijven / instellingen / instanties: 2%
- Besproken met de burens: 2%
- Besproken met betreffende personen (exclusief burens): 5%
- Gemeld bij politie en / of gemeente: 12%
- Niets: 79%

*indicatief vanwege relatief lage steekproefgrootte

Vliegtuigen (n=45*)

- Besproken met betreffende personen (exclusief burens): 11%
- Gemeld bij politie en / of gemeente: 4%
- Niets: 84%

*indicatief vanwege relatief lage steekproefgrootte

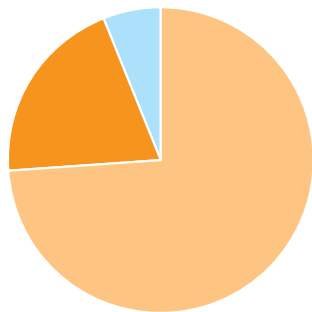
De belangrijkste reden om niets te doen tegen de ervaren overlast is dat men het gevoel heeft dat het geen zin heeft

De verwachting is dat er niets tegen te doen is. Bij overlast door zwerfvuil geeft een deel van de respondenten aan dat ze het gewoon zelf even opruimen. Bij verkeers- en parkeeroverlast heeft een deel van de Nederlanders die er niets tegen ondernemen het gevoel dat er niet naar hen geluisterd wordt. Verder zijn er Nederlanders die niets durven te ondernemen tegen de overlast door

hangjongeren, omdat ze bang zijn voor de gevolgen. 34% van de Nederlanders die in 2012 te maken hebben gehad met overlast geeft aan dat deze overlast inmiddels is verdwenen.

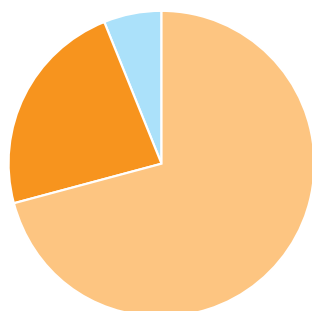
Een vijfde van de Nederlanders heeft het gevoel dat de overlast in hun buurt in 2012 is toegenomen. Nederlanders woonachtig in de stad ervaren dit vaker (23%) dan Nederlanders die in een dorp wonen (14%). Op de vraag in welke vorm dit is toegenomen antwoordt 34% van deze groep dat met name meer asociaal gedrag en overlast van mensen en jeugd te hebben ervaren. Overlast met betrekking tot verkeer en parkeren wordt door 18% genoemd. 15% zag in 2012 een toename van het aantal hangjongeren.

Heeft u het gevoel dat de overlast in Nederland in het afgelopen jaar is toegenomen?

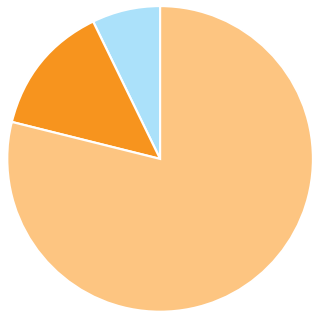
■ Nee: 74%
■ Ja: 20%
■ Weet niet: 6%

Heeft u het gevoel dat de overlast in uw stad in het afgelopen jaar is toegenomen?

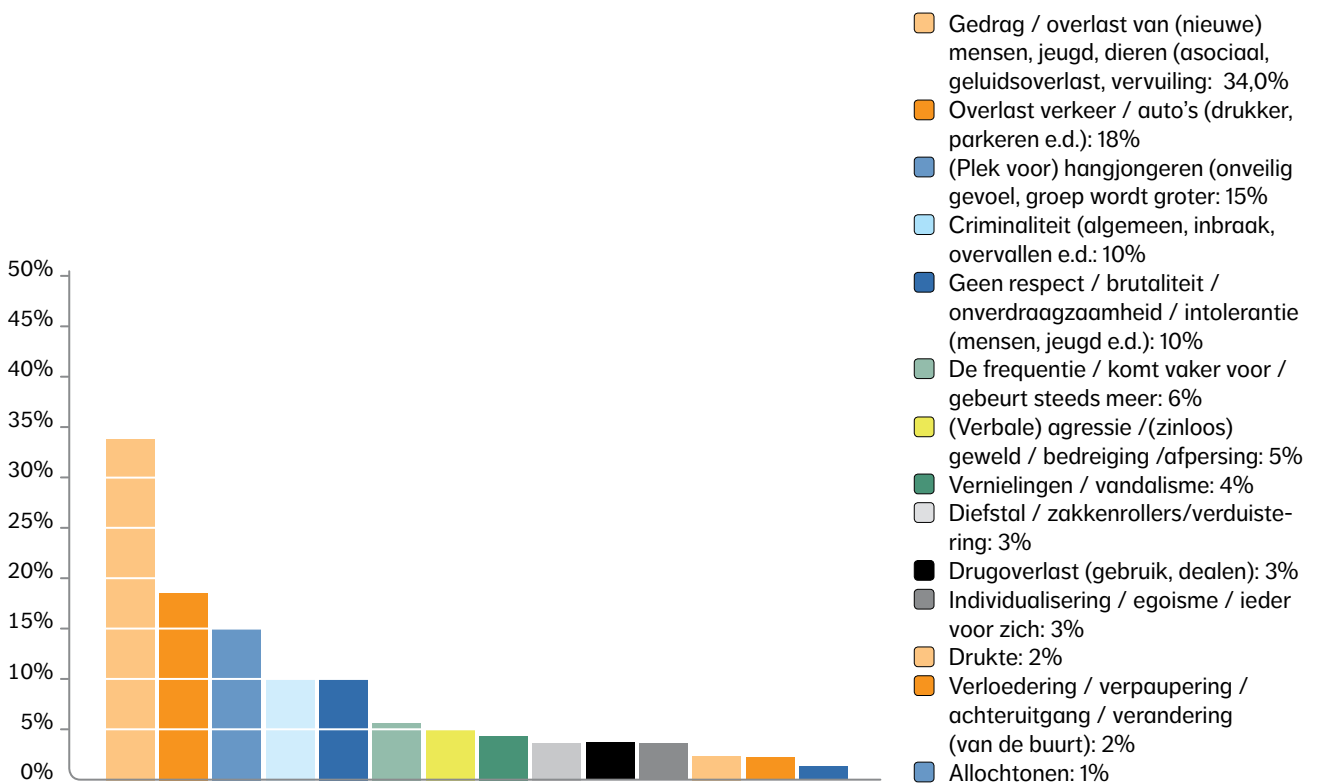
■ Nee: 71%
■ Ja: 23%
■ Weet niet: 6%

Heeft u het gevoel dat de overlast in uw dorp in het afgelopen jaar is toegenomen?

- Nee: 79%
- Ja: 14%
- Weet niet: 7%

Vorm waarin de overlast is toegenomen

14% van de Nederlanders is in 2012 slachtoffer geworden van een of meer vormen van criminaliteit.

86% van de Nederlanders heeft hier in het afgelopen jaar gelukkig geen ervaring mee gehad. Vernielingen in en om het huis worden het meest genoemd; 4% van de Nederlanders heeft hier in 2012 mee te maken gehad. Ook de digitale criminaliteit wordt genoemd: 3% van de Nederlanders heeft te maken gehad met phishing en een zelfde percentage is slachtoffer geworden van skimming.

Bent u in 2012 slachtoffer geweest van één of meer van de onderstaande vormen van criminaliteit?

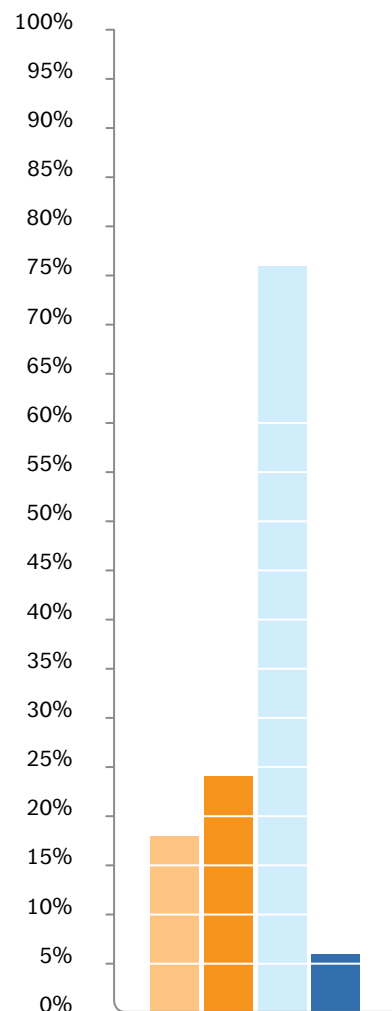
	Nederland (n=1256)
Vernieling in en om uw huis	4%
Phishing	3%
Skimming	3%
Inbraakpoging in uw huis	2%
Diefstal (fiets, tas, uit auto, en dergelijke)	2%
Inbraak in uw huis	1%
Insluiper	0%
Anders	2%
Ik ben geen slachtoffer geweest van criminaliteit in 2012	86%

In 40% van de gevallen van criminaliteit is er door de betreffende personen aangifte gedaan. Dit werd met name gedaan nadat er thuis was ingebroken. Wanneer men slachtoffer was van phishing werd er door de meeste slachtoffers een firewall en/of virusscan geïnstalleerd. In 29% van de verschillende gevallen werd er niets gedaan. Dit gebeurde met name bij skimming (52% deed niets) en bij vernielingen in en om het huis (42% deed niets).

Slachtoffers die niets hebben ondernomen nadat ze waren geskimmd, geven vaak aan dat de bank namens hen al actie had ondernomen. Bij vernielingen in en om het huis werd vaak niets gedaan, omdat men het gevoel had dat dat geen zin had, het om een incidentele gebeurtenis ging of omdat het niet erg genoeg was.

Wat heeft u gedaan om onderstaande vormen van criminaliteit aan te pakken?

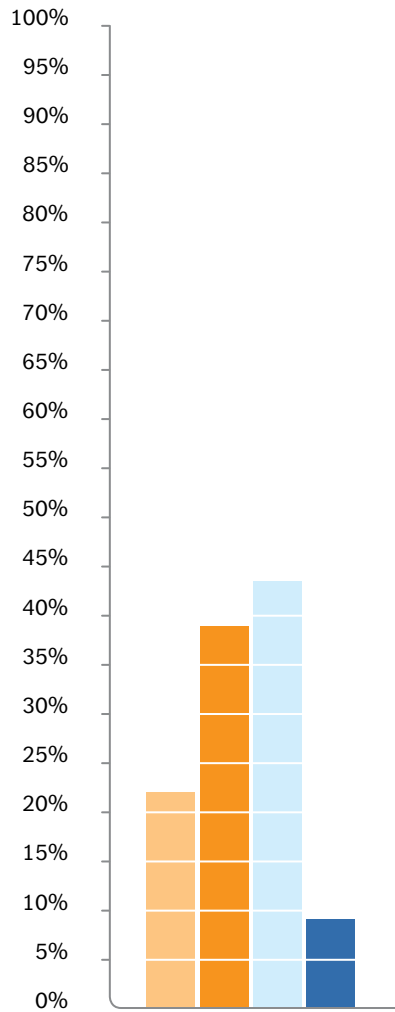
Inbraak in uw huis (n=17*)

- Alarminstallatie geplaatst: 18%
- Andere preventiemaatregelen genomen (exclusief alarminstallaties, firewalls of virusscans): 24%
- Aangifte gedaan bij de politie: 76%
- Niets: 6%

*indicatief vanwege relatief lage steekproefgrootte

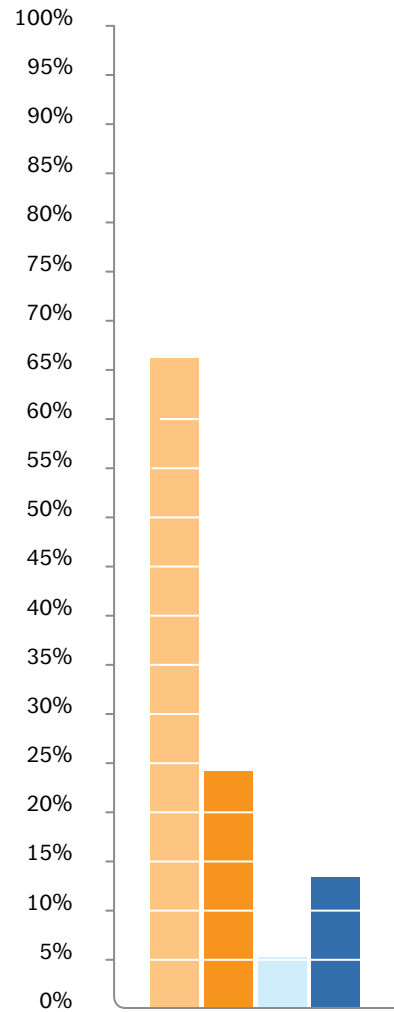
Inbraakpoging in uw huis (n=23*)

- Alarminstallatie geplaatst: 22%
- Andere preventiemaatregelen genomen (exclusief alarminstallaties, firewalls of virusscans: 39%
- Aangifte gedaan bij de politie: 43%
- Niets: 9%

*indicatief vanwege relatief lage steekproefgrootte

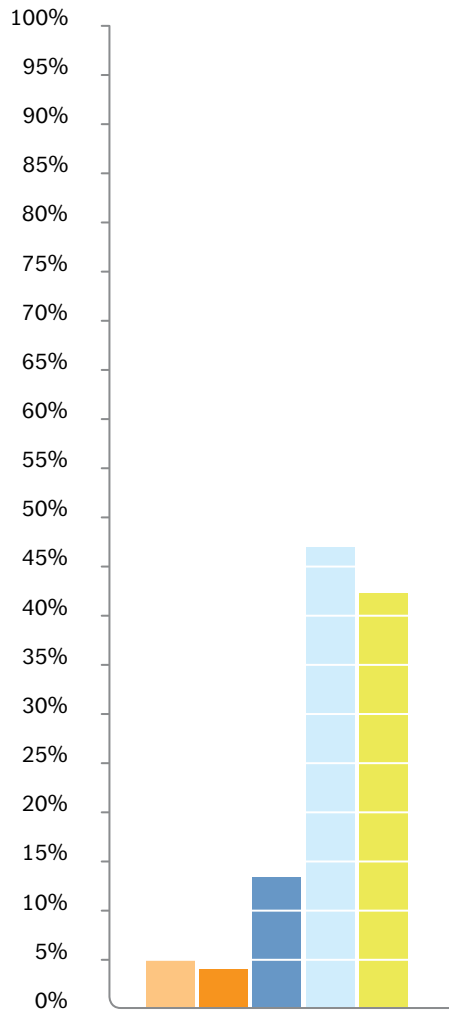
Phishing (n=38*)

- Firewall en/of virusscan geïnstalleerd: 66%
- Andere preventiemaatregelen genomen (exclusief alarminstallaties, firewalls of virusscans: 24%
- Aangifte gedaan bij de politie: 5%
- Niets: 13%

*indicatief vanwege relatief lage steekproefgrootte

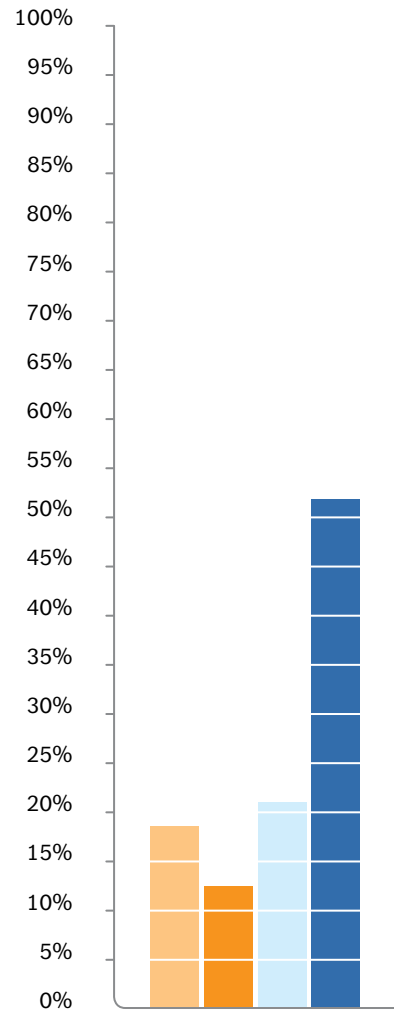
Vernieling in en om uw huis (n=38*)

- Alarminstallatie geplaatst: 5%
- Firewall en/of virusscan geïnstalleerd: 3%
- Andere preventiemaatregelen genomen (exclusief alarminstallaties, firewalls of virusscans: 13%
- Aangifte gedaan bij de politie: 47%
- Niets: 42%

*indicatief vanwege relatief lage steekproefgrootte

Skimming (n=33*)

- Firewall en/of virusscan geïnstalleerd: 18%
- Andere preventiemaatregelen genomen (exclusief alarminstallaties, firewalls of virusscans: 12%
- Aangifte gedaan bij de politie: 21%
- Niets: 52%

*indicatief vanwege relatief lage steekproefgrootte

63% van de Nederlanders heeft het gevoel dat de (digitale) criminaliteit in Nederland in 2012 is toegenomen

Met name computercriminaliteit, phishing en skimming worden vaak genoemd.

Nederlanders vinden dat er onvoldoende blauw op straat is

Slechts 30% van de Nederlanders vindt dat er voldoende blauw op straat is. Een ruime meerderheid (58%) noemt de hoeveelheid blauw op straat onvoldoende. In Groningen (39%) en Overijssel (40%) vindt men vaker dat er voldoende blauw op straat is dan in de andere provincies. Daarnaast vinden Nederlanders die in een stad wonen (34%) vaker dat er voldoende blauw op straat is dan Nederlanders die in een dorp wonen (24%).

Heeft u het gevoel dat er voldoende blauw op straat is?

	Nederland (n=1256)
Ja	30%
Nee	58%
Weet niet	12%

Bijlage

december 2012

Aanleiding

Verzekeren gaat per definitie over het vermijden van onzekerheden en het zoeken naar zekerheid. Maar waarover is Nederland eigenlijk onzeker? Welke gebeurtenissen vergroten of verminderen het gevoel van zekerheid? En verandert het gevoel van zekerheid in de loop van de tijd?

Om een antwoord te krijgen op bovenstaande vragen heeft TNS NIPO, in opdracht van Nationale-Nederlanden, de Zekerheidsindex ontwikkeld. Door middel van deze index wordt de zekerheidservaring van Nederland gemeten en wordt antwoord gegeven op de vraag: 'Hoe zeker is Nederland?'

Drie deelvragen

De onderzoeksbehoefte is omgezet in drie deelvragen:

Deelvraag 1:

Hoe zeker voelen Nederlanders zich in hun leefomgeving?

Deelvraag 2:

Hoe ontwikkelt het zekerheidsgevoel van de Nederlanders zich in de loop van de tijd?

Deelvraag 3:

Welke 'zorgen' zijn (het meest) van invloed op het zekerheidsgevoel van de Nederlanders

De zekerheidsindex: veiligheid, vertrouwen en vastigheid

Zekerheid is een breed begrip dat bestaat uit verschillende subaspecten. Op basis van de input van een methodoloog, externe bronnen en de gesprekken die wij gevoerd hebben met Nationale-Nederlanden is de volgende definitie van zekerheid gekozen:

'De mate waarin Nederlanders zich veilig voelen, vertrouwen hebben en verwachten dat veranderingen in de toekomst positief zullen uitpakken.'

Uit de definitie hebben wij drie domeinen gedestilleerd die samen het 'construct' zekerheid vormen:

Domein 1: veiligheid

Veiligheid in je eigen leefomgeving, in Nederland en in de wereld.

Domein 2: vertrouwen

Vertrouwen in jezelf, in de samenleving, in de Nederlandse en internationale economie, in de Nederlandse en internationale politiek.

Domein 3: vastigheid

De verwachting dat toekomstige veranderingen (op persoonlijk gebied, in Nederland en in de wereld) positief of negatief voor jou zullen uitpakken.

Binnen de genoemde domeinen wordt gekeken naar de persoonlijke leefomgeving, de landelijke en de wereldwijde omgeving waarin men leeft.

De verschillende deelvragen zijn uitgevraagd op een schaal van 1-100. De gewichten van iedere deelvraag zijn dusdanig gekozen dat ieder specifiek domein even zwaar meeweegt in het construct.

De zekerheidsindex naar subgroepen

Wanneer we inzoomen op specifieke subgroepen zien we dat met name een bepaalde groep Nederlanders minder zeker is geworden. In de onderstaande tabellen is te zien dat het zekerheidsgevoel van Nederlanders:

- uit de provincies Groningen, Drenthe, Gelderland, Zuid-Holland en Noord-Brabant
- in de leeftijdscategorieën 25-39 en 40-54 jaar
- met twee keer modaal of hoger inkomen
- met een hbo- of wo-opleiding
- van zowel het mannelijk als het vrouwelijk geslacht
- die een relatie hebben

is gedaald ten opzichte van de vorige meting (Q3 2012). Ook binnen de diverse subgroepen zijn verschillen waar te nemen. Zo hebben inkomen en opleidingsniveau een duidelijke invloed op het zekerheidsgevoel van Nederlanders. Hoe hoger het inkomen en het opleidingsniveau, hoe zekerder men zich voelt.

Provincie	Zekerheidsindex			
	Q1 2012	Q2 2012	Q3 2012	Q4 2012
Groningen	59	58	62	58
Friesland	59	58	58	58
Drenthe	60	60	61	56*
Overijssel	59	58	60	60
Gelderland	57	56	61	57*
Utrecht	59	57	59	57
Noord-Holland	60	54	60	57
Zuid-Holland	57	59	61	57*
Zeeland	59	56	57	58
Flevoland	56	56	58	55
Noord-Brabant	57	58	59	53*
Limburg	58	55	57	57

* Significant afwijkend ten opzichte van de vorige meting

Leeftijd	Zekerheidsindex			
	Q1 2012	Q2 2012	Q3 2012	Q4 2012
18-24	58	59	60	61
25-39	59	57	61	58*
40-54	60	57	59	56*
55-69	56	55	58	57
70 en ouder	57	58	58	56

* Significant afwijkend ten opzichte van de vorige meting

Inkomen	Zekerheidsindex			
	Q1 2012	Q2 2012	Q3 2012	Q4 2012
beneden modaal	54	53	55	53
modaal	58	57	60	56*
1 tot 2 x modaal	60	57	60	59
2 x modaal of meer	61	62	64	61*

* Significant afwijkend ten opzichte van de vorige meting

Opleidingsniveau	Zekerheidsindex			
	Q1 2012	Q2 2012	Q3 2012	Q4 2012
lbo (vmbo kader)	55	55	53	52
mavo (vmbo-T)	55	54	58	54
mbo	58	54	58	56
havo/vwo	59	57	58	59
hbo/wo	62	62	64	60*

* Significant afwijkend ten opzichte van de vorige meting

	Zekerheidsindex			
	Q1 2012	Q2 2012	Q3 2012	Q4 2012
Geslacht				
man	59	58	60	58*
vrouw	58	56	59	56*
Relatie				
wel	59	57	60	57*
geen	57	57	58	57

* Significant afwijkend ten opzichte van de vorige meting

De zekerheidsindex en zorgen

Aan iedere respondent zijn 46 aspecten voorgelegd met de vraag: "Kunt u aangeven in hoeverre u zich zorgen maakt over onderstaande punten?" De aspecten zijn geselecteerd op basis van de Issue Monitor (TNS NIPO), de resultaten van het pilotonderzoek en in samenwerking met Nationale-Nederlanden. Ook hier is weer gekeken naar aspecten in de persoonlijke leefomgeving, de landelijke omgeving en de wereldwijde omgeving waarin men leeft. De volledige lijst met aspecten staat op pagina 26.

Meeste zorgen

Het overzicht hieronder laat de top 10 van aspecten zien waar Nederlanders zich het meest zorgen over maken met daarachter de plaats die het aspect tijdens de vorige meting had.

De hoogte van zorgkosten in Nederland is net als in de vorige kwartalen het aspect waar Nederlanders zich het meest zorgen over maken.

Toch zijn er ook een aantal verschuivingen ten opzichte van de vorige meting. Aspecten die een duidelijke stijging hebben doorgemaakt, zijn de werkloosheid in Nederland, de criminaliteit in Nederland, de werkgelegenheid in het algemeen, de koopkracht van Nederlanders en de inkomenszekerheid in Nederland. Hier maken Nederlanders zich verhoudingsgewijs meer zorgen over dan in het derde kwartaal van 2012.

Top 10 meeste zorgen

1. Hoogte van zorgkosten in Nederland (1)
2. De werkloosheid in Nederland (4)
3. Criminaliteit in Nederland (6)
4. De oudedagsvoorzieningen in Nederland (5)
5. Werkgelegenheid in het algemeen (9)
6. Hoogte van de belastingen in Nederland (7)
7. Betaalbaarheid van pensioenen in het algemeen (2)
8. Koopkracht van de Nederlanders (14)
9. Inkomenszekerheid in Nederland (11)
10. De overheidsfinanciën van Nederland (10)

Minste zorgen

Het overzicht hieronder laat de top 10 van de aspecten zien waar Nederlanders zich het minst zorgen over maken. Achter ieder aspect wordt de plaats genoemd die het aspect in de vorige meting innam op de lijst. In de top 10 van minste zorgen zijn weinig veranderingen te zien ten opzichte van de vorige meting.

De top 3 van de minste zorgen wordt gevormd door: relatie met partner, relatie met vrienden/familie en uiterlijk. Over deze persoonlijke aspecten maken Nederlanders zich relatief weinig zorgen. Deze top 3 is al een aantal kwartalen ongewijzigd.

Top 10 minste zorgen

1. Uw relatie met uw partner (1)
2. Uw relatie met familie / vrienden (2)
3. Uw uiterlijk (3)
4. De leefbaarheid in uw buurt (4)
5. Het wel / niet verdwijnen van de euro (6)
6. Een mogelijke ramp in Nederland (8)
7. Uw gezondheid (7)
8. Stimuleren van (top)sport (5)
9. Het behoud van uw baan (9)
10. Gelijke kansen voor vrouwen (11)

De zekerheidsindex en zorgen die het meest van invloed zijn op zekerheid

In dit hoofdstuk wordt gekeken welke indicatoren (zorgen) het meest van invloed zijn op het zekerheidsgevoel. Er zijn een aantal wijzigingen in de top 10 van zorgen die het meest van invloed zijn op zekerheid ten opzichte van de vorige meting.

De meest opvallende stijgingen zijn die van de betaalbaarheid van pensioenen in het algemeen (van 14 naar 9) en de werkloosheid in Nederland (van 17 naar 10). Op de eerste plaats in de top 10 staat - net als in de vorige kwartalen - de economie van Nederland.

De criminaliteit in Nederland en het naleven van wetten en regels in Nederland zijn in dit kwartaal uit de top 10 verdwenen.

Top 10 meeste invloed

1. De economie van Nederland (1)
2. Uw koopkracht (3)
3. Inkomenszekerheid in Nederland (2)
4. Koopkracht van de Nederlanders (4)
5. Hoogte van de belastingen in Nederland (6)
6. De overheidsfinanciën van Nederland (9)
7. Werkgelegenheid in het algemeen (5)
8. De oudedagsvoorzieningen in Nederland (8)
9. Betaalbaarheid van pensioenen in het algemeen (14)
10. De werkloosheid in Nederland (17)

Zorgen die het minst van invloed zijn op zekerheid

Ook wanneer we kijken naar zorgen die het minst van invloed zijn op het zekerheidsgevoel zijn er een aantal verschuivingen ten opzichte van de vorige meting. Het blijft zeer opvallend dat de aspecten 'welvaart in ontwikkelingslanden' en 'schoon drinkwater in ontwikkelingslanden' de aspecten zijn die het minst van invloed zijn op het zekerheidsgevoel van Nederlanders. Hoewel Nederlanders zich hier best wel zorgen over maken, staan deze aspecten relatief ver van hen af, waardoor ze weinig invloed hebben op hun eigen gevoel van zekerheid. Ook 'de vervuiling van zeeën, rivieren en meren op de wereld' heeft relatief weinig impact.

De aspecten 'gelijke kansen voor vrouwen', 'discriminatie in Nederland', 'vrijheid van godsdienst in Nederland', 'het behoud van uw baan' en 'een mogelijke ramp in Nederland' zijn deze meting ook de top 10 van minste zorgen binnengedrongen.

Top 10 minste invloed

1. De welvaart in ontwikkelingslanden (1)
2. Dat er in de toekomst te weinig schoon drinkwater in ontwikkelingslanden zal zijn (3)
3. Vervuiling van zeeën, rivieren en meren op de wereld (6)
4. Uw uiterlijk (9)
5. Gelijke kansen voor vrouwen (16)
6. Discriminatie in Nederland naar ras, sekse, religie en geaardheid (19)
7. Vrijheid van godsdienst in Nederland (14)
8. Stimuleren van (top)sport (2)
9. Het behoud van uw baan (15)
10. Een mogelijke ramp in Nederland (11)

Onderzoeksverantwoording

Doelgroep

Voor het onderzoek zijn Nederlandse consumenten (leeftijd 18+) ondervraagd. TNS NIPObase Consumer is de steekproefbron van het onderzoek.

Respons

Er hebben 1.256 respondenten meegewerkt aan dit onderzoek. Zij hebben een e-mail gekregen met een link naar de vragenlijst. Het veldwerk heeft gelopen van 13 t/m 23 december 2012.

Weging

steekproef voor dit onderzoek is disproportioneel getrokken naar provincie. Dit biedt voldoende ruimte om ook representatieve uitspraken per provincie te kunnen doen. De resultaten zijn vervolgens herwogen naar de cijfers van de Gouden Standaard en het CBS.

Statistische uitleg zekerheidsindex (construct)

De zekerheidsindex is geconstrueerd door middel van een gewogen gemiddelde van de vragen per inhoudsdomen (Veiligheid, Vertrouwen, Vastigheid). De gewichten zijn zodanig gekozen dat elk domein even zwaar meeweegt. Dit kon worden gerealiseerd door een correctie voor het aantal vragen. De standaarddeviaties van de vragen waren homogeen. Verschillen in standaarddeviatie zijn daarom niet meegenomen in de weging van de variabelen.

Zekerheidsindex (construct)

* Significant afwijkend

Ranking zorgen (van hoog naar laag)

Hoe hoger de score, hoe meer zorgen	Q1 2012	Q2 2012	Q3 2012	Q4 2012
	score	score	score	score
1. Hoogte van zorgkosten in Nederland	67	69	66	66
2. De werkloosheid in Nederland	56	59	59	61
3. Criminaliteit in Nederland	59	59	58	61*
4. De oudedagsvoorzieningen in Nederland	56	60	59	60
5. Werkgelegenheid in het algemeen	55	57	56	59*
6. Hoogte van de belastingen in Nederland	58	60	58	58
7. Betaalbaarheid van pensioenen in het algemeen	60	60	60	58
8. Koopkracht van de Nederlanders	54	56	54	57*
9. Inkomenszekerheid in Nederland	55	56	56	57
10. De overheidsfinanciën van Nederland	55	58	55	57
11. De economie van Nederland	54	58	53	56*
12. Vervuiling van zeeën, rivieren en meren op de wereld	57	56	57	56
13. De huizenprijzen in het algemeen	54	56	54	55
14. Dat er een nieuwe economische crisis komt	55	56	54	55
15. Het aantal passende en betaalbare woningen in Nederland	56	54	54	54
16. Olieprijzen	60	60	60	54*
17. De kwaliteit van het onderwijs in Nederland	55	54	52	54
18. Het naleven van wetten en regels in Nederland	52	51	52	53
19. Het krijgen van voldoende pensioen als u met pensioen gaat	53	51	53	52
20. De kwaliteit van de gezondheidszorg in Nederland	52	54	53	52
21. Arbeidsparticipatie	49	50	50	52
22. Discriminatie in Nederland naar ras, sekse, religie en geaardheid	53	50	51	51
23. Fiscaal sparen voor oudedagsvoorziening (wel of niet blijft bestaan)	52	51	51	51
24. Gepensioneerden van nu kunnen leven zoals ze willen	50	50	50	50
25. Uw koopkracht	47	50	48	50
26. Dat er in de toekomst te weinig schoon drinkwater in ontwikkelingslanden zal zijn	49	50	51	50
27. Olie- en gasvoorraden	52	51	53	49*
28. Concurrentiekracht van Nederlandse bedrijven ten opzichte van het buitenland	48	49	47	49
29. De welvaart in ontwikkelingslanden	49	48	49	49
30. Hypotheekrenteaftrek (wel of niet blijft bestaan)	50	50	48	48
31. De rol van Nederland in de wetenschap en techniek (als kenniseconomie)	45	45	44	46
32. Het combineren van werk en kinderen	44	45	44	45
33. Vrijheid van meningsuiting in Nederland	44	41	41	44*
34. Gezondheid van de Nederlanders	45	45	44	44
35. De verkeersveiligheid in Nederland	41	40	42	42
36. Vrijheid van godsdienst in Nederland	41	38	38	40
37. Gelijke kansen voor vrouwen	37	37	39	39
38. Het behoud van uw baan	36	38	38	39
39. Stimuleren van (top)sport	35	34	35	37
40. Uw gezondheid	36	37	37	36
41. Een mogelijke ramp in Nederland	37	37	38	35*
42. Het wel/niet verdwijnen van de euro	35	37	37	34*
43. De leefbaarheid in uw buurt	31	32	32	33
44. Uw uiterlijk	25	28	27	26
45. Uw relatie met familie/vrienden	22	22	22	23
46. Uw relatie met uw partner	20	20	22	20

* significant afwijkend tov Q3 2012

Ranking invloed van zorgen op zekerheidsgevoel (van hoog naar laag)

Hoe hoger de correlatie, hoe meer invloed op het zekerheidsgevoel	Q1 2012		Q2 2012		Q3 2012		Q4 2012	
	score	corr.	score	corr.	score	corr.	score	corr.
1. De economie van Nederland	54	0,52	58	0,57	53	0,58	56	0,56
2. Uw koopkracht	47	0,44	50	0,56	48	0,57	50	0,55
3. Inkomenszekerheid in Nederland	55	0,50	56	0,50	55	0,57	57	0,54
4. Koopkracht van de Nederlanders	54	0,44	56	0,53	54	0,56	57	0,52
5. Hoogte van de belastingen in Nederland	58	0,46	60	0,44	58	0,48	58	0,48
6. De overheidsfinanciën van Nederland	55	0,47	58	0,44	55	0,44	57	0,48
7. Werkgelegenheid in het algemeen	55	0,41	57	0,47	56	0,49	59	0,48
8. De oudedagsvoorzieningen in Nederland	59	0,45	60	0,46	59	0,46	60	0,47
9. Betaalbaarheid van pensioenen in het algemeen	60	0,38	60	0,42	60	0,42	58	0,45
10. De werkloosheid in Nederland	56	0,38	59	0,47	59	0,41	61	0,45
11. De leefbaarheid van uw buurt	31	0,44	32	0,49	32	0,43	33	0,45
12. Het naleven van wetten en regels in Nederland	52	0,45	51	0,44	52	0,44	53	0,44
13. De kwaliteit van de gezondheidszorg in Nederland	52	0,39	54	0,42	53	0,43	52	0,44
14. Arbeidsparticipatie	49	0,39	50	0,41	50	0,37	52	0,43
15. Fiscaal sparen voor oudedagsvoorziening (wel of niet blijft bestaan)	52	0,29	51	0,38	51	0,30	51	0,42
16. Het krijgen van voldoende pensioen als u met pensioen gaat	53	0,37	51	0,42	53	0,39	52	0,42
17. Dat er een nieuwe economische crisis komt	55	0,45	56	0,44	54	0,41	55	0,42
18. Criminaliteit in Nederland	59	0,42	59	0,43	58	0,47	61	0,41
19. Hoogte van zorgkosten in Nederland	67	0,37	69	0,41	66	0,42	66	0,40
20. De verkeersveiligheid in Nederland	41	0,36	40	0,38	42	0,39	42	0,40
21. De huizenprijzen in het algemeen	54	0,32	56	0,29	54	0,33	55	0,39
22. Uw gezondheid	36	0,42	37	0,36	37	0,4	36	0,38
23. Het aantal passende en betaalbare woningen in Nederland	56	0,38	54	0,35	54	0,37	54	0,38
24. Gezondheid van de Nederlanders	45	0,28	45	0,40	44	0,40	44	0,37
25. Vrijheid van meningsuiting in Nederland	44	0,35	41	0,35	41	0,43	44	0,36
26. Olieprijzen	60	0,29	60	0,38	60	0,29	54	0,35
27. De kwaliteit van het onderwijs in Nederland	55	0,32	56	0,35	52	0,35	54	0,32
28. Gepensioneerden van nu kunnen leven zoals ze willen	50	0,38	50	0,38	50	0,42	50	0,32
29. Concurrentiekracht van Nederlandse bedrijven t. o. v. het buitenland	48	0,30	49	0,25	47	0,33	49	0,31
30. Het behoud van uw baan	36	0,27	38	0,32	38	0,27	39	0,29
31. Olie- en gasvoorraden	52	0,29	51	0,35	53	0,24	49	0,29
32. Het combineren van werk en kinderen	44	0,22	45	0,22	44	0,24	45	0,29
33. Een mogelijke ramp in Nederland	37	0,26	37	0,35	38	0,24	35	0,28
34. Hypotheekrenteaf trek (wel of niet blijft bestaan)	50	0,16	50	0,27	48	0,19	48	0,28
35. Gelijke kansen voor vrouwen	37	0,24	37	0,27	39	0,27	39	0,26
36. De rol van Nederland in de wetenschap en techniek (als kenniseconomie)	45	0,28	45	0,22	44	0,23	46	0,24
37. Het wel / niet verdwijnen van de euro	35	0,20	37	0,29	37	0,21	34	0,24
38. Uw relatie met familie / vrienden	22	0,27	22	0,31	22	0,24	23	0,24
39. Uw uiterlijk	25	0,24	28	0,27	27	0,23	26	0,23
40. Vrijheid van godsdienst in Nederland	41	0,20	38	0,30	38	0,27	40	0,23
41. Discriminatie in Nederland naar ras, sekse, religie en geaardheid	53	0,24	50	0,26	51	0,33	51	0,21
42. Uw relatie met uw partner	20	0,22	20	0,17	22	0,19	20	0,16
43. Stimuleren van (top)sport	35	0,11	34	0,19	35	0,09	37	0,15
44. Vervuiling van zeeën, rivieren en meren op de wereld	57	0,18	56	0,23	57	0,19	56	0,15
45. Dat er in de toekomst te weinig schoon water in ontwikkelingslanden is	49	0,11	50	0,15	51	0,12	50	0,12
46. De welvaart in ontwikkelingslanden	49	0,08	48	0,10	49	0,08	49	0,09

Heeft u in 2012 te maken gehad met één of meer van de volgende vormen van overlast?

	Stad (n=638)	Dorp (n=576)	Nederland (n=1256)
Geluidshinder	21%	17%	19%
Parkeeroverlast	19%*	13%*	16%
Overlast door zwerfvuil en / of vuilnis	18%*	9%*	14%
Hangjongeren	15%*	9%*	12%
Verkeeroverlast	10%	10%	11%
Vernielingen (bijvoorbeeld graffiti)	10%	8%	9%
Burenconflicten	10%	7%	9%
Inbraak in auto's, tasjesroof of fietsendiefstal	11%*	5%*	9%
Uitgaansoverlast	5%	5%	5%
Overlast honden (poep, loslopen, enzovoort)	1%	1%	1%
Anders	6%	3%	5%
Ik heb in 2012 niet te maken gehad met overlast	50%	60%	54%

* Significant afwijkend ten opzichte van totaal Nederland

Van wat voor vorm(en) van geluidshinder heeft u in 2012 te maken gehad?

	Stad (n=129)	Dorp (n=83)	Nederland (n=1256)
Muziek van buren	48%	34%	43%
Auto's en brommers	44%	42%	43%
Huisdieren van buren	29%	17%	25%
Bouw- en sloopectiviteiten in de buurt	26%*	11%*	21%
Vliegtuigen	17%	22%	18%
Muziek in auto's	20%	13%	17%
Huishoudapparaten van buren	8%	4%	7%
Horeca in de buurt	10%	12%	11%
Muziekinstrumenten van buren	8%	4%	7%
Treinen	6%	6%	6%
(Illegaal) vuurwerk (buiten de tijden dat het mag)	1%*	8%*	3%
Schreeuwen / (hard) praten van buren	4%	2%	3%
Straatartiesten / -muzikanten in de buurt	3%	1%	3%
Laden en lossen van vrachtwagens	3%	2%	3%
Bedrijven in de buurt	1%	3%	2%
Hangjongeren / jongeren op straat	1%	2%	1%
(School, kinderdagverblijf) kinderen (spelen, schreeuwen)	0%	2%	1%
Anders	5%	8%	7%
Geen van deze	2%	0%	1%

* Significant afwijkend ten opzichte van totaal Nederland

Bent u in 2012 slachtoffer geweest van één of meer van de onderstaande vormen van criminaliteit?

	Stad (n=638)	Dorp (n=576)	Nederland (n=1256)
Vernieling in en om uw huis	4%	3%	4%
Phishing	2%	4%	3%
Skimming	3%	3%	3%
Inbraakpoging in uw huis	2%	2%	2%
Diefstal (fiets, tas, uit auto, enzovoort)	2%	1%	2%
Inbraak in uw huis	2%	1%	1%
Insluiper	0%	0%	0%
Anders	2%	1%	2%
Ik ben geen slachtoffer geweest van criminaliteit in 2012	86%	87%	86%

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met:

Nationale-Nederlanden

PR & Mediarelaties

Stijn Wesselink / Michel Teeuwisse

T 070 513 81 01

M 06 25 07 49 71

E pers@nn.nl

